ЗАТВЕРДЖЕНО
Ухвалою вченої ради Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка
від «28» серпня 2026 р. (протокол № 11)

УВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка
від «31» серпня 2026 р. № 371

ПОЛОЖЕННЯ
про політику використання штучного інтелекту в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про політику використання штучного інтелекту в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (далі – Положення) визначає принципи, правила, умови та межі використання систем штучного інтелекту (далі – ШІ) в освітній, науковій, науково-технічній, методичній, організаційній та управлінській діяльності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (далі – Університет).

1.2. Метою Положення є формування в Університеті культури відповідального, етичного, безпечного, прозорого та педагогічно доцільного використання ШІ, забезпечення якості освіти і наукової діяльності, дотримання академічної доброчесності, захист прав учасників освітнього процесу та розвиток їхньої цифрової і ШІ-грамотності.

1.3. Університет визнає технології ШІ важливим інструментом сучасної освіти, науки та професійної діяльності, підтримує їх обґрунтоване й відповідальне використання та створює умови для набуття здобувачами освіти й працівниками компетентностей, необхідних для діяльності в умовах цифрової трансформації суспільства.

1.4. ШІ розглядається в Університеті передусім як допоміжний інструмент, здатний розширювати можливості людини у навчанні, викладанні, дослідженнях та професійній діяльності, але не як засіб підміни самостійної інтелектуальної діяльності, професійного судження, академічної відповідальності чи особистого внеску людини.

1.5. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну

діяльність», «Про академічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», інших нормативно-правових актів України, Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, з урахуванням рекомендацій центральних органів виконавчої влади у сфері освіти та цифрової трансформації, міжнародних принципів і рекомендацій щодо відповідального використання ШІ, а також Статуту та внутрішніх нормативних актів Університету.

1.6. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та системи забезпечення академічної доброчесності Університету і застосовується у взаємозв'язку з документами «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка», «Положення про уповноважений орган та уповноважених осіб з питань академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка», «Положення про перевірку академічних творів на ознаки порушення академічної доброчесності», а також з іншими внутрішніми актами Університету.

1.7. Дія Положення поширюється на здобувачів освіти всіх рівнів і форм навчання, науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників, інших працівників Університету, а у відповідних випадках – на інших осіб, залучених до освітньої, наукової та експертної діяльності Університету.

1.8. Положення застосовується до систем ШІ незалежно від способу доступу до них, форми власності, комерційного чи некомерційного характеру, якщо такі системи використовуються у діяльності, пов'язаній з Університетом.

1.9. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

штучний інтелект (ШІ) – сукупність інформаційних технологій, методів, алгоритмів, моделей і програмних засобів, що дають змогу системам виконувати завдання, які передбачають опрацювання інформації, прогнозування, формування рекомендацій, генерування контенту чи інші дії, що зазвичай пов'язуються з інтелектуальною діяльністю людини;

система ШІ – програмна система, яка з певним рівнем автономності опрацьовує вхідні дані та формує результати у вигляді, зокрема, прогнозів, рекомендацій, рішень, тексту, зображення, звуку, відео, програмного коду чи інших матеріалів;

генеративний ШІ – різновид ШІ, призначений для створення нового контенту, зокрема тексту, зображень, аудіо-, відеоматеріалів, програмного коду, моделей, презентацій та інших цифрових об'єктів;

результат, згенерований ШІ – текст, зображення, звук, відео, програмний код, аналітичний матеріал, рекомендація, модель або інший результат, сформований системою ШІ у відповідь на запит користувача чи внаслідок автоматизованого опрацювання даних;

промпт (запит) – текстова, голосова, графічна або інша інструкція чи сукупність вхідних даних, які користувач надає системі ШІ для отримання певного результату;

декларування використання ШІ – повідомлення автором або виконавцем роботи про факт, мету, спосіб і, за потреби, обсяг використання систем ШІ під час її підготовки;

ШІ-грамотність – сукупність знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій, необхідних для усвідомленого, критичного, ефективного, безпечного та етичного використання систем ШІ;

галюцинування ШІ – генерування системою ШІ фактично неправильної, вигаданої, неточної чи неперевіреної інформації, яка може подаватися як достовірна;

недоброчесне використання результатів, згенерованих ШІ – використання таких результатів з порушенням вимог законодавства та/або внутрішніх нормативних актів Університету, зокрема без передбаченого повідомлення про використання ШІ, у спосіб, що вводить в оману щодо особистого внеску автора, або з порушенням установлених правил використання ШІ.

Інші терміни вживаються у значеннях, установлених законодавством України та нормативними актами Університету.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ПОЛІТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШІ

2.1. Політика використання ШІ в Університеті спрямована на забезпечення балансу між використанням можливостей сучасних цифрових технологій та збереженням фундаментальних цінностей університетської освіти: самостійності мислення, відповідальності, академічної свободи, доброчесності, творчості, критичного мислення та довіри до результатів навчання і наукової діяльності.

2.2. Основними завданнями політики є:

установлення єдиних базових підходів до використання ШІ в Університеті;

інтеграція ШІ в освітній процес відповідно до цілей освітніх програм та програмних результатів навчання;

запобігання недоброчесному використанню ШІ;

формування у здобувачів освіти та працівників здатності критично оцінювати результати, сформовані системами ШІ;

розвиток ШІ-грамотності та цифрових компетентностей;

підготовка здобувачів освіти, зокрема майбутніх педагогів, до відповідального використання ШІ у професійній діяльності;

захист персональних даних, конфіденційної інформації та прав інтелектуальної власності;

забезпечення прозорості використання ШІ;

підтримка інноваційної освітньої, наукової та управлінської діяльності;

адаптація форм навчання й оцінювання до умов поширення генеративного ШІ.

2.3. Використання ШІ в Університеті ґрунтується на таких принципах:

законності – дотриманні законодавства України та внутрішніх нормативних актів Університету;

людиноцентричності – пріоритеті прав, інтересів, гідності, автономії та безпеки людини;

людського контролю – недопустимості передавання системі ШІ остаточної відповідальності за академічне, педагогічне, експертне або управлінське рішення;

академічної доброчесності – чесному та прозорому використанні ШІ без введення в оману щодо особистого внеску автора чи виконавця;

відповідальності – персональній відповідальності користувача за результати застосування ШІ та їх подальше використання;

прозорості – належному повідомленні про використання ШІ у випадках, передбачених цим Положенням;

педагогічної доцільності – використанні ШІ тоді і в такий спосіб, коли це сприяє досягненню результатів навчання;

критичності – обов'язковій перевірці, аналізі та осмисленні результатів, сформованих ШІ;

справедливості та недискримінації – недопущенні дискримінаційних практик та критичному ставленні до можливих алгоритмічних упереджень;

конфіденційності та безпеки – захисті персональних, службових, конфіденційних та інших даних з обмеженим доступом;

поваги до інтелектуальної власності – дотриманні авторського права та інших прав інтелектуальної власності;

інклюзивності та доступності – використанні можливостей ШІ для подолання освітніх бар'єрів і забезпечення рівного доступу до навчання з урахуванням потреб учасників освітнього процесу.

3. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ ШІ В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Використання систем ШІ саме по собі не вважається недоброчесною практикою, якщо воно здійснюється відповідно до законодавства, цього Положення, установлених правил виконання конкретного завдання та належним чином декларується у передбачених випадках.

3.2. Особа, яка використовує ШІ, несе відповідальність за кінцевий результат своєї діяльності незалежно від того, якою мірою до його створення було залучено систему ШІ.

3.3. Результати, сформовані ШІ, мають оцінюватися користувачем критично. Перед використанням таких результатів необхідно, наскільки це можливо з огляду на характер завдання:

перевірити достовірність фактичних тверджень;

перевірити існування та правильність наведених джерел;

оцінити коректність розрахунків, логічних висновків та програмного коду;

виявити можливі упередження, дискримінаційні або некоректні твердження;

установити відповідність результату поставленому завданню;

здійснити необхідну авторську адаптацію, редагування, аналіз або інтерпретацію.

3.4. Посилання на неіснуючі джерела, вигадані факти, сфабриковані дані, помилкові розрахунки або інші недостовірні результати не можуть бути виправдані тим, що їх сформувала система ШІ.

3.5. Використання ШІ не повинно створювати хибного уявлення про рівень знань, умінь, компетентностей, самостійності чи особистого внеску здобувача освіти, працівника або іншого автора.

3.6. Забороняється використовувати ШІ:

для виконання завдань у випадках, коли таке використання прямо заборонене;

з метою отримання неправомірної переваги під час контрольних заходів;

для фабрикації чи фальсифікації даних, результатів дослідження або іншої академічної інформації;

для створення фіктивних посилань, джерел, доказів або результатів;

для створення чи поширення незаконного, дискримінаційного або такого, що порушує права інших осіб, контенту;

шляхом уведення до загальнодоступних систем ШІ інформації з обмеженим доступом без належних правових підстав та відповідних заходів захисту.

3.7. Університет не встановлює в цьому Положенні вичерпного переліку дозволених сервісів ШІ. Вибір конкретного інструменту має здійснюватися з урахуванням його функціональності, умов використання, політики конфіденційності, вимог інформаційної безпеки та мети застосування.

4. ВИКОРИСТАННЯ ШІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

4.1. Використання ШІ в освітньому процесі має бути спрямоване на покращення якості навчання, розвиток критичного, творчого та системного мислення, дослідницьких умінь, здатності розв’язувати проблеми та відповідально використовувати цифрові технології.

4.2. ШІ може використовуватися як допоміжний інструмент для:

пошуку і структурування інформації;

генерування ідей та альтернативних способів розв’язання проблем;

пояснення складних понять;

створення прикладів, моделей і тренувальних завдань;

самоконтролю та підготовки до занять;

мовної, граматичної та стилістичної підтримки;

програмування та аналізу програмного коду;

аналізу та візуалізації даних;

моделювання ситуацій;

створення навчальних сценаріїв;

персоналізації навчання;

підтримки осіб з особливими освітніми потребами;

інших цілей, які не суперечать результатам навчання та вимогам академічної доброчесності.

4.3. Науково-педагогічний або педагогічний працівник у межах академічної свободи та з урахуванням результатів навчання визначає допустимий рівень

використання генеративного ШІ для освітнього компонента та/або окремих видів навчальних завдань.

4.4. Правила використання ШІ мають бути зрозумілими, доступними для здобувачів освіти та встановленими до початку виконання відповідного оцінюваного завдання.

4.5. Рівень допустимого використання ШІ зазначається в робочій програмі освітнього компонента та/або силабусі. Для окремого завдання викладач може встановити інший рівень, чітко повідомивши про це здобувачів до початку його виконання. Умови завдання мають визначати, чи потрібно зберігати промпти, проміжні версії або інші матеріали, що підтверджують спосіб використання ШІ.

4.6. Якщо правила використання генеративного ШІ для оцінюваного завдання не визначені, застосовується Рівень 1 – використання генеративного ШІ не дозволяється, крім технічних і допоміжних випадків, передбачених пунктом 5.7 цього Положення. Це правило не може застосовуватися до завдання, виконання якого розпочалося до належного повідомлення здобувачів про відповідні вимоги.

4.7. Під час визначення рівня використання ШІ викладач ураховує:

мету та програмні результати навчання;

зміст і специфіку освітнього компонента;

вид навчальної діяльності;

необхідний рівень самостійності;

характер компетентностей, які перевіряються;

можливість забезпечення рівних умов оцінювання;

доступність відповідних цифрових інструментів для здобувачів освіти.

4.8. Рівень використання ШІ не повинен створювати нерівні умови для здобувачів через відмінності у доступі до платних або технічно складних сервісів.

4.9. Викладачі мають адаптувати навчальні завдання та форми контролю до умов поширення генеративного ШІ, надаючи перевагу завданням, що потребують аналізу, пояснення, аргументації, критичного осмислення, застосування знань, творчого розв’язання проблем та демонстрації особистого внеску здобувача.

4.10. ШІ може використовуватися викладачем для підготовки проєктів навчально-методичних матеріалів, завдань, прикладів, тестів, презентацій, візуалізацій та інших матеріалів за умови їх обов’язкової професійної перевірки та редагування.

4.11. Використання автоматизованих систем для формування зворотного зв’язку або попереднього аналізу робіт допускається за умови належного контролю викладача.

4.12. Остаточне рішення про оцінку результатів навчання ухвалює викладач або інший визначений законодавством чи внутрішніми документами суб’єкт оцінювання. Оцінка не може визначатися виключно автоматизованою системою ШІ без належного людського контролю.

4.13. Автоматизовані системи виявлення тексту, ймовірно створеного ШІ, можуть використовуватися лише як допоміжний інструмент. Їхні показники не встановлюють факту порушення, не мають наперед визначеної доказової сили й оцінюються разом зі змістом роботи, умовами завдання, поясненнями автора та іншими належними відомостями. Особа не зобов'язана доводити свою доброчесність виключно через результат роботи такого детектора.

5. РІВНІ ДОПУСТИМОГО ВИКОРИСТАННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

5.1. Для забезпечення зрозумілих і передбачуваних правил в Університеті застосовуються три базові рівні допустимого використання генеративного ШІ.

5.2. Рівень 1 – використання генеративного ШІ не дозволяється.

Мета рівня: перевірка самостійності мислення, знань, умінь, аргументації, розрахунків, письмового викладу чи інших компетентностей здобувача освіти.

За цього рівня забороняється використання генеративного ШІ для створення змісту оцінюваної роботи, відповіді, розв'язку, програмного коду, висновків або їх істотних частин.

Рівень 1 доцільно застосовувати, зокрема, до контрольних робіт, іспитів та інших видів контролю, коли метою є перевірка індивідуально сформованих результатів навчання.

5.3. Рівень 2 – обмежене використання генеративного ШІ.

Мета рівня: підтримка навчання сучасними цифровими засобами зі збереженням визначального особистого інтелектуального внеску здобувача.

Допускається, якщо інше не визначено викладачем:

генерування ідей і можливих напрямів розв'язання;

допомога у формуванні структури роботи;

отримання пояснень та альтернативних прикладів;

мовне та стилістичне вдосконалення власного тексту;

отримання рекомендацій щодо поліпшення створеного здобувачем матеріалу;

використання ШІ як засобу для обговорення, перевірки аргументації чи пошуку альтернативних підходів.

Не допускається пряме включення до підсумкової роботи значних згенерованих фрагментів без їх критичного опрацювання, перевірки, авторської адаптації та передбаченого декларування.

Кінцевий результат має демонструвати самостійну інтелектуальну діяльність здобувача.

5.4. Рівень 3 – розширене використання генеративного ШІ.

Мета рівня: формування здатності професійно, критично, відповідально та прозоро використовувати ШІ як повноцінний допоміжний інструмент навчальної чи фахової діяльності.

Допускається використання генеративного ШІ на різних етапах виконання завдання, зокрема для створення, трансформації, аналізу, моделювання, програмування, візуалізації або іншого опрацювання матеріалів.

Обов'язковими умовами є:

дотримання визначених викладачем меж;

належне декларування використання ШІ;

критична перевірка результатів;

здатність здобувача пояснити зміст, логіку, методику та результати виконаної роботи;

збереження особистої відповідальності за кінцевий результат;

дотримання вимог академічної доброчесності, авторського права, захисту персональних даних та конфіденційності.

5.5. Підсумкова атестація.

Використання генеративного ШІ під час підготовки кваліфікаційної роботи, комплексного іспиту, атестаційного (кваліфікаційного) іспиту або іншої форми підсумкової атестації допускається виключно в межах, визначених освітньою програмою, відповідними методичними вимогами, цим Положенням та рішенням суб'єктів, уповноважених організовувати відповідну форму атестації.

За відсутності спеціально встановлених правил під час виконання безпосередньо контрольної частини підсумкової атестації діє Рівень 1.

5.6. Оцінювання робіт, виконаних із дозволеним використанням ШІ.

Сам факт використання ШІ відповідно до встановленого рівня та належного його декларування не є підставою для зниження оцінки.

Оцінюванню підлягають визначені результати навчання, зокрема рівень самостійності, змістова якість роботи, правильність і обґрунтованість висновків, критичність опрацювання матеріалу, авторський внесок, здатність пояснити отриманий результат та дотримання встановлених вимог.

5.7. Технічне та допоміжне використання.

Якщо інше прямо не визначено для конкретного завдання, до використання генеративного ШІ, що потребує декларування, не прирівнюються:

стандартна автоматична перевірка правопису та орфографії без генерування нового змісту;

технічне форматування документа;

автоматичне заповнення стандартних елементів інтерфейсу;

пошукові та навігаційні функції, які не формують за користувача зміст оцінюваної роботи;

допоміжні технології доступності для осіб з особливими освітніми потребами;

машинний переклад, якщо переклад не є предметом оцінювання та якщо використання такого інструменту не змінює змістовної суті завдання.

У разі сумніву щодо того, чи потребує конкретний спосіб використання ШІ декларування, здобувач має звернутися до викладача до подання роботи.

6. ДЕКЛАРУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШІ

6.1. Прозоре повідомлення про використання ШІ є основним способом розмежування доброчесного застосування ШІ та використання, що може вводити в оману щодо особистого внеску автора.

6.2. Використання генеративного ШІ в оцінюваних навчальних роботах за Рівнями 2 і 3 підлягає декларуванню. За Рівня 1 декларування потрібне лише тоді, коли дозволене технічне або допоміжне використання могло істотно вплинути на форму подання роботи чи коли це прямо передбачено умовами завдання.

6.3. Використання ШІ в академічному творі має бути зазначене у спосіб, який дозволяє зрозуміти роль системи ШІ у створенні кінцевого результату.

6.4. Декларація повинна містити щонайменше:

назву системи або сервісу ШІ;

мету використання;

короткий опис способу та меж використання;

за потреби – опис методики генерування, типових або ключових промптів;

зазначення частини роботи або етапу, під час якого використовувався ШІ.

6.5. Залежно від характеру роботи повідомлення про використання ШІ може бути оформлено:

у примітці безпосередньо в тексті;

у вступі, методологічній частині або окремому підрозділі роботи;

наприкінці роботи перед списком використаних джерел;

в окремому додатку;

шляхом подання декларації за формою, наведеною в Додатку 1 до цього Положення.

6.6. Для невеликих навчальних завдань достатнім може бути коротке повідомлення, наприклад:

«Під час виконання роботи використано [назва системи ШІ] для [мета використання]. Згенеровані результати перевірено, критично опрацьовано та адаптовано автором».

6.7. Для курсових, кваліфікаційних, наукових та інших значних академічних робіт рекомендується наводити більш повну інформацію про характер використання ШІ.

6.8. Якщо ШІ використовувався для генерування або істотної трансформації окремого фрагмента, таблиці, зображення, програмного коду, моделі чи іншого об’єкта, доцільно зазначити це безпосередньо біля відповідного об’єкта або в описі методики роботи.

6.9. Відтворення повної історії всіх діалогів із системою ШІ не вимагається, якщо інше заздалегідь не встановлено умовами завдання, правилами проведення дослідження або вимогами видавця. Відсутність історії взаємодії, обов’язок зберігати яку не був визначений наперед, сама по собі не є доказом порушення.

6.10. Декларування використання ШІ не звільняє автора від відповідальності за достовірність, законність, етичність та академічну доброчесність кінцевого результату.

7. ВИКОРИСТАННЯ ШІ В НАУКОВІЙ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

7.1. ШІ може використовуватися в науковій і науково-технічній діяльності як допоміжний інструмент, якщо таке використання не суперечить законодавству, правилам академічної доброчесності, вимогам видавця, грантодавця, наукової установи чи іншої організації, в межах якої здійснюється відповідна діяльність.

7.2. Допустимими напрямами використання ШІ можуть бути:

пошук і попереднє структурування інформації;

допоміжний аналіз великих масивів даних;

програмування та перевірка програмного коду;

статистичний аналіз;

візуалізація даних;

мовне й стилістичне редагування;

переклад для робочих потреб;

генерування дослідницьких ідей і альтернативних гіпотез;

підготовка допоміжних матеріалів;

інші види діяльності, сумісні з методологією дослідження та вимогами академічної доброчесності.

7.3. Результати, сформовані ШІ, не можуть використовуватися як джерело наукових фактів.

7.4. Автор зобов’язаний перевіряти наведені системою ШІ бібліографічні посилання за першоджерелами. Посилання на вигадані або неіснуючі джерела є неприпустимим.

7.5. Забороняється використовувати ШІ для фабрикації або фальсифікації емпіричних даних, результатів експериментів, статистики, зображень, доказів, цитат, джерел чи інших результатів дослідження.

7.6. Використання ШІ під час підготовки академічного твору підлягає декларуванню в обсязі, необхідному для прозорого розуміння його ролі у створенні цього твору.

7.7. Недопустимо зазначати систему ШІ як автора або співавтора наукового чи іншого академічного твору. Відповідальність за зміст академічного твору несуть його автори – фізичні особи.

7.8. Під час рецензування наукових праць, дисертацій, грантових заявок, експертних матеріалів або інших неопублікованих документів забороняється передавати їх повний текст чи конфіденційні відомості до зовнішніх систем ШІ без належних правових підстав, дозволу власника інформації та гарантій її захисту.

7.9. ШІ не може підміняти особисте професійне судження рецензента, експерта, наукового керівника, консультанта, члена спеціалізованої вченої ради

чи іншого суб'єкта, який відповідно до законодавства та внутрішніх нормативних актів несе персональну відповідальність за висновок або рішення.

7.10. При використанні ШІ у дослідженнях необхідно також дотримуватися спеціальних правил відповідної галузі науки, вимог дослідницької етики та правил роботи з даними.

8. ВИКОРИСТАННЯ ШІ ПРАЦІВНИКАМИ В МЕТОДИЧНІЙ, ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

8.1. Працівники Університету можуть використовувати системи ШІ для підвищення ефективності професійної діяльності, зокрема для:

підготовки проєктів документів;

структурування та узагальнення відкритої інформації;

підготовки проєктів звітів, презентацій і довідкових матеріалів;

аналізу даних;

планування;

підготовки інформаційних повідомлень;

автоматизації типових процесів;

створення допоміжних інформаційних сервісів;

інших правомірних цілей.

8.2. Матеріали, сформовані із застосуванням ШІ, до їх офіційного використання підлягають перевірці працівником, відповідальним за відповідний документ або рішення.

8.3. Використання ШІ для підготовки проєкту документа не змінює встановленого порядку його погодження, підписання, затвердження чи прийняття.

8.4. Остаточне кадрове, фінансове, дисциплінарне, освітнє або інше управлінське рішення, яке може істотно впливати на права та законні інтереси особи, не може ухвалюватися виключно на підставі автоматизованої рекомендації системи ШІ без належного розгляду компетентним органом або посадовою особою та без можливості особи бути почутою у випадках, передбачених законодавством.

8.5. Забороняється вводити до загальнодоступних систем ШІ паролі, ключі доступу, персональні дані, службову інформацію, комерційну таємницю, неопубліковані матеріали або іншу інформацію з обмеженим доступом, якщо для цього немає належних правових підстав і гарантованого режиму її захисту.

8.6. Працівник несе відповідальність за точність, коректність і правомірність документа чи матеріалу, який він подав від свого імені або в межах службових повноважень, незалежно від використання під час його підготовки систем ШІ.

9. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ШІ

9.1. Університет виходить із презумпції правомірності відповідального використання ШІ в межах установлених цим Положенням та іншими нормативними актами правил.

9.2. Правомірне використання ШІ, належним чином задекларованe та здійснене в установлених межах, не є порушенням академічної доброчесності.

9.3. Недоброчесним використанням результатів, згенерованих ШІ, може бути, зокрема:

використання результатів ШІ без передбаченого повідомлення про це;

подання значних згенерованих фрагментів як результату власної самостійної інтелектуальної діяльності;

використання ШІ всупереч установленому для завдання рівню;

використання ШІ під час контрольного заходу, коли це не дозволено;

використання ШІ для отримання неправомірної переваги;

внесення неправдивої або неповної інформації до декларації про використання ШІ;

використання ШІ для фабрикації чи фальсифікації результатів;

використання згенерованих ШІ неіснуючих джерел, цитат, даних або доказів як достовірних;

інші дії, що вводять в оману щодо особистого внеску автора або порушують установлені Університетом правила.

9.4. Порушення правил використання ШІ кваліфікується з урахуванням характеру конкретної дії відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність», документа «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» та інших актів законодавства й внутрішніх актів Університету.

9.5. Це Положення не встановлює окремих санкцій за порушення академічної доброчесності. Види заходів реагування, академічної відповідальності та загальні засади їх застосування визначаються законодавством України і документом «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка».

9.6. Повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності, пов’язане з використанням ШІ, розглядається Комісією з питань академічної доброчесності або уповноваженою особою факультету відповідно до їхньої компетенції та документа «Положення про уповноважений орган та уповноважених осіб з питань академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Викладач, кафедра чи інший структурний підрозділ можуть виявляти й фіксувати ознаки порушення, зберігати доступні матеріали та передавати їх компетентному суб’єкту, але не підміняють його під час остаточного встановлення факту порушення. Особі забезпечується право ознайомитися з матеріалами, надати пояснення, докази та заперечення й оскаржити рішення.

9.7. Під час з’ясування обставин у сукупності можуть ураховуватися: зміст роботи та її відповідність умовам завдання; здатність автора пояснити зміст, методику, аргументацію і висновки; проміжні матеріали та версії роботи; задекларований спосіб використання ШІ; ключові промпти чи історія взаємодії із системою ШІ, якщо обов’язок їх збереження був установлений до початку виконання завдання; висновки фахівців; інші належні й допустимі відомості. Жоден із цих доказів не має наперед установленої сили.

9.8. Висновок про порушення не може ґрунтуватися виключно на показнику автоматизованого детектора ШІ, відмінності стилю роботи від попередніх робіт автора або нездатності особи відтворити дослівно процес її створення. Рішення має ґрунтуватися на сукупності належних відомостей і містити мотивовану оцінку пояснень особи.

9.9. Порушення правил використання ШІ, яке не є порушенням академічної доброчесності, зокрема у сфері захисту персональних даних, інформаційної безпеки, трудових або службових обов'язків, розглядається компетентними органами чи посадовими особами за відповідними процедурами. Комісія з питань академічної доброчесності не підміняє таких суб'єктів.

10. ЗАХИСТ ДАНИХ, КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА

10.1. Використовуючи системи ШІ, учасники освітнього процесу та працівники Університету зобов'язані дотримуватися законодавства України про захист персональних даних, інформацію та авторське право.

10.2. До зовнішніх систем ШІ не слід передавати персональні дані інших осіб без належних правових підстав та необхідності їх використання.

10.3. Особлива обережність застосовується під час роботи з:

персональними даними здобувачів і працівників;

інформацією про стан здоров'я та іншими даними підвищеної чутливості;

матеріалами, що містять державну, службову, професійну, комерційну або іншу охоронювану законом таємницю;

неопублікованими науковими даними;

матеріалами рецензування, експертизи або конкурсного відбору;

інформацією, захищеною угодою про нерозголошення.

10.4. Перед використанням зовнішнього сервісу ШІ користувач має, наскільки це необхідно для конкретної діяльності, зважати на умови користування сервісом, правила обробки і збереження введених даних та можливість їх використання постачальником системи.

10.5. Використання ШІ не надає користувачеві права порушувати авторські чи інші права інтелектуальної власності третіх осіб.

10.6. Якщо згенерований матеріал істотно відтворює охоронюваний авторським правом твір або його частину, користувач зобов'язаний забезпечити правомірність подальшого використання такого матеріалу.

10.7. У разі створення за допомогою ШІ зображень, аудіо- або відеоматеріалів із реальними особами має забезпечуватися повага до їхніх прав, гідності, приватності та недопущення введення інших осіб в оману.

10.8. Забороняється без належних правових підстав і погодження застосовувати ШІ для створення або поширення фальшивих, маніпулятивних чи оманливих матеріалів від імені Університету, його органів, структурних підрозділів або працівників.

11. РОЗВИТОК ШІ-ГРАМОТНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ

11.1. Університет сприяє системному розвитку ШІ-грамотності здобувачів освіти та працівників.

11.2. Основними напрямами такої діяльності є:

включення питань відповідального використання ШІ до освітніх компонентів та інших освітніх заходів;

проведення семінарів, тренінгів, консультацій і заходів підвищення кваліфікації;

підготовка методичних рекомендацій для викладачів і здобувачів;

поширення прикладів доброчесного використання ШІ;

розвиток умінь перевіряти фактичну достовірність результатів ШІ;

розвиток навичок роботи з промптами та критичного аналізу згенерованого контенту;

ознайомлення з ризиками упередженості, галюцинування, порушення конфіденційності та авторських прав.

11.3. З огляду на педагогічний профіль Університету особлива увага приділяється формуванню у майбутніх педагогічних працівників здатності:

педагогічно доцільно інтегрувати ШІ в навчання;

навчати здобувачів освіти відповідальному використанню ШІ;

розробляти завдання, стійкі до формального генерування готових відповідей;

застосовувати ШІ для диференціації та персоналізації навчання без зниження вимог до результатів;

забезпечувати академічну доброчесність в умовах поширення генеративних технологій;

критично оцінювати педагогічні, етичні та соціальні наслідки використання ШІ.

11.4. Кафедри та інші структурні підрозділи можуть розробляти методичні рекомендації щодо використання ШІ з урахуванням специфіки галузі знань, спеціальності або професійної діяльності за умови їх відповідності цьому Положенню.

11.5. Факультети і кафедри сприяють узгодженості правил використання ШІ в межах освітніх програм та запобігають ситуаціям, за яких вимоги до однакових або аналогічних видів навчальної діяльності є необґрунтовано суперечливими.

11.6. Відділ забезпечення якості вищої освіти здійснює моніторинг практик використання ШІ та результативності цієї політики. Навчально-методичний відділ координує відображення правил використання ШІ у робочих програмах освітніх компонентів, силабусах і методичних матеріалах. Комісія з питань академічної доброчесності та уповноважені особи узагальнюють практику розгляду повідомлень у межах своєї компетенції. Зазначені підрозділи й органи обмінюються узагальненою інформацією без розкриття персональних даних понад необхідний обсяг.

11.7. Результати моніторингу використовуються насамперед для вдосконалення освітніх практик, розвитку ШІ-грамотності та актуалізації нормативних і методичних документів.

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Це Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та системи забезпечення академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

12.2. Положення набирає чинності з дня введення його в дію наказом ректора Університету, якщо інше не визначено таким наказом.

12.3. Питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних актів Університету.

12.4. У разі суперечності між цим Положенням та актом законодавства України застосовуються норми законодавства України.

12.5. У разі зміни законодавства, що регулює питання використання ШІ, академічної доброчесності, захисту даних чи інші пов’язані питання, відповідні положення цього документа застосовуються у частині, що не суперечить законодавству, до внесення необхідних змін.

12.6. Положення підлягає періодичному перегляду з урахуванням розвитку технологій ШІ, змін законодавства, міжнародних практик та результатів його застосування в Університеті.

12.7. Зміни і доповнення до Положення затверджуються вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора. Зміни, що стосуються прав та обов’язків здобувачів освіти, погоджуються з органом студентського самоврядування Університету. До підготовки й обговорення змін залучається наукове товариство студентів та аспірантів імені професора Василя Надім’янова Університету.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи	Микола ПАНТЮК
Проректор з науково-педагогічної роботи	Юрій СКВАРОК
Проректор з науково-педагогічної роботи	Ігор ГРИНИК
Помічник ректора, юрисконсульт служби ректора	Володимир КІСІЛЬ
Студентський Ректор Університету	Василь РОСТОЦЬКИЙ
Голова наукового товариства студентів та аспірантів імені професора Василя Надім’янова	Лідія МАЗУРЧАК

Додаток 1
до Положення про політику
використання штучного інтелекту

РЕКОМЕНДОВАНА ФОРМА
декларації про використання штучного інтелекту в академічній роботі

Автор роботи: _____
Назва роботи / завдання: _____
Освітній компонент: _____
Система(и) штучного інтелекту, що використовувалася(лися):

Мета використання ШІ:

Спосіб використання ШІ:

Частини роботи / етапи, під час яких використовувався ШІ:

Короткий опис методики генерування та/або ключових промптів, якщо це передбачено вимогами до роботи:

Підтверджую, що результати, отримані із застосуванням систем ШІ, мною критично перевірені та опрацьовані. Я несу відповідальність за зміст, достовірність, академічну доброчесність та дотримання вимог законодавства у поданій роботі.

Дата _____ Підпис _____

Додаток 2
до Положення про політику
використання штучного інтелекту

ОРІЄНТОВНА МАТРИЦЯ
рівнів допустимого використання генеративного ШІ

Рівень 1. Використання генеративного ШІ не дозволяється.

Призначення: перевірка самостійно сформованих знань, умінь та компетентностей.

Дозволяється: лише технічне та допоміжне використання, передбачене пунктом 5.7 Положення, якщо воно не суперечить умовам завдання.

Не дозволяється: генерування ШІ тексту, відповідей, розрахунків, коду, висновків чи іншого змісту оцінюваного завдання.

Декларування: не потрібне для дозволених технічних функцій.

Рівень 2. Обмежене використання генеративного ШІ.

Призначення: підтримка навчання зі збереженням визначального особистого внеску здобувача.

Може дозволятися: генерування ідей, структурування, пояснення, рекомендації, мовне вдосконалення, альтернативні підходи.

Обов’язково: критичне опрацювання, перевірка, авторська адаптація та декларування використання.

Не дозволяється: подання істотного згенерованого змісту як власного без опрацювання та декларування.

Рівень 3. Розширене використання генеративного ШІ.

Призначення: формування професійної здатності використовувати ШІ як інструмент навчальної або фахової діяльності.

Може дозволятися: використання ШІ на всіх або більшості етапів виконання завдання відповідно до його умов.

Обов’язково: декларування, критичний аналіз, перевірка, авторський контроль і здатність пояснити кінцевий результат.

Не дозволяється: використання ШІ без повідомлення про це, порушення правил захисту даних, фабрикація чи фальсифікація результатів, введення в оману щодо особистого внеску автора.